

Sygn. akt III A Ua 108/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Kazimierz Josiak
Sędziowie:	SSA Barbara Pauter SSA Barbara Staśkiewicz (spr.)
Protokolant:	Magdalena Krucka

po rozpoznaniu w dniu 21 marca 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku K. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o odsetki

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu

z dnia 7 grudnia 2011 r. sygn. akt VIII U 232/11

zmienia zaskarżony wyrok w pkt. I w ten sposób, że prawo do odsetek ustawowych od świadczenia rentowego przyznaje wnioskodawcy K. B. od 20 czerwca 2010 r. do 25 października 2010 r., a dalej idące odwołanie oddala.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 grudnia 2011 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział Ubezpieczeń Społecznych zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 17 grudnia 2010 r. w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy K. B. prawo do odsetek ustawowych za okres od dnia 18 grudnia 2009 r. do dnia 25 października 2010 r. od kwoty wypłaconego świadczenia i w pozostałym zakresie oddalił odwołanie oraz zasądził od strony pozwanej na rzecz wnioskodawcy kwotę 180,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Rozstrzygnięcie powyższe Sąd pierwszej instancji oparł na następująco ustalonym stanie faktycznym:

Wnioskodawca od dnia 1 maja 2003 r. pobierał rentę z tytułu niezdolności do pracy. Decyzją z dnia 2 września 2008 r. organ rentowy z powodu braku niezdolności do pracy odmówił wnioskodawcy dalszego, to jest od dnia 1 lipca 2008 r., prawa do renty.

W trakcie postępowania sądowego (sygn. akt VIII U 207/08) toczącego się z odwołania wnioskodawcy od w/w decyzji organu rentowego, wnioskodawca w dniu 31 grudnia 2009 r. złożył nowy wniosek o rentę. Organ rentowy, powołując się na orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 20 maja 2010 r., w którym uznał wnioskodawcę za częściowo niezdolnego do pracy, przy czym uznał, że niezdolność ta powstała w okresie od dnia 18 grudnia 2009 r. do dnia 30 kwietnia 2010 r., przyjął za datę powstania niezdolności do pracy wnioskodawcy końcową datę tego okresu i uznał, że niezdolność do pracy wnioskodawcy powstała po upływie 18 miesięcy od ustania wymaganych prawem okresów i w konsekwencji decyzją z dnia 8 czerwca 2010 r. odmówił wnioskodawcy przyznania renty.

Wnioskodawca złożył odwołanie od tej decyzji, a Sąd Okręgowy w sprawie o sygn. akt VIII U 980/10 stwierdził, że wnioskodawcy nie doręczono orzeczenia Lekarza Orzecznika, wobec czego postanowieniem przekazał akta organowi rentowemu, zobowiązując go do doręczenia orzeczenia Lekarza Orzecznika z dnia 20 maja 2010 r. Orzeczenie to zostało doręczono wnioskodawcy, który w dniu 23 sierpnia 2010 r. złożył sprzeciw od tego orzeczenia, kwestionując datę powstania niezdolności do pracy. Komisja Lekarska ZUS, rozpoznając sprzeciw wnioskodawcy, uznała, że niezdolność do pracy powstała w dniu 18 grudnia 2009 r. Wobec powyższego organ rentowy decyzją z dnia 18 października 2010 r. przyznał wnioskodawcy prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 18 grudnia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2010 r., naliczając należność za okres od dnia 18 grudnia 2009 r. do dnia 31 października 2010 r.

Wobec decyzji z dnia 18 października 2010 r. wnioskodawca cofnął odwołanie od decyzji z dnia 8 czerwca 2010 r., a Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 25 listopada 2010 r. umorzył postępowanie w sprawie o sygn. akt VIII 980/10.

Pismem z dnia 15 listopada 2010 r. wnioskodawca złożył wniosek o naliczenie i wypłacenie mu odsetek za okres od dnia 18 grudnia 2009 r. do dnia 31 października 2010 r.

Decyzją z dnia 17 grudnia 2010 r. organ rentowy odmówił wypłaty odsetek, podnosząc, że decyzja z dnia 18 października 2010 r. została wydana w przewidzianym prawem terminie 30 dni od orzeczenia Komisji Lekarskiej, brak więc podstaw do wypłaty odsetek.

Wyrokiem z dnia 19 maja 2011 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu zmienił wyrok Sądu Okręgowego w sprawie o sygn. akt VIII U 2074/08 i przyznał wnioskodawcy prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od daty wstrzymania świadczenia, to jest od dnia 1 lipca 2008 r. do dnia 17 grudnia 2009 r., to jest do daty otrzymania nowo ustalonej renty.

W świetle tych okoliczności Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy wskazał, że odsetki za opóźnienie w wypłacie świadczenia przysługują jedynie w sytuacji, gdy opóźnienie to nastąpiło z winy organu rentowego.

Wykonując postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 20 lipca 2010 r. organ rentowy doręczył wnioskodawcy orzeczenie Lekarza Orzecznika z dnia 20 maja 2010 r. i tym samym umożliwił mu złożenie zastrzeżeń, co do treści tego orzeczenia, które było podstawą wydania niekorzystnej dla niego decyzji z dnia 8 czerwca 2010 r. Na skutek tych zastrzeżeń Komisja Lekarska wydała w dniu 22 września 2010 r. orzeczenie korzystne dla wnioskodawcy i w konsekwencji organ rentowy przyznał mu świadczenie rentowe od dnia 18 grudnia 2009 r.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy uznał, że to na skutek nieprawidłowości w działaniach organu rentowego świadczenie nie zostało przyznane i wypłacone już w grudniu 2009 r., a dopiero w październiku 2010 r. Gdyby bowiem organ rentowy w przewidzianym terminie doręczył wnioskodawcy orzeczenie Lekarza Orzecznika, to mógłby on złożyć sprzeciw i w konsekwencji szybciej zostałoby skorygowane orzeczenie Lekarza Orzecznika. Ten fakt spowodował

przedłużenie końcowego rozstrzygnięcia w sprawie, a wnioskodawca przez wiele miesięcy, nie ze swojej winy, był pozbawiony należnego mu świadczenia. Wobec tego orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 22 września 2010 r. nie może zostać uznane za „wyjaśnienie ostatniej okoliczności w sprawie”, a wydanie decyzji z dnia 18 października 2010 r. w terminie 30 dni od tego orzeczenia nie zwalnia organu rentowego ze skutków opóźnienia w przyznaniu świadczenia. Materiał dowodowy w sprawie w ocenie Sądu pierwszej instancji jasno wskazuje, iż organ rentowy nieprawidłowo przeprowadził postępowanie na poziomie swojej instancyjności, przez co spowodował opóźnienie w wypłacie świadczenia, wobec czego jest zobowiązany do zapłaty odsetek.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy uznał, że żądanie wnioskodawcy wypłaty odsetek za okres od dnia 1 lipca 2008 r. do dnia 17 grudnia 2009 r. podlegało oddaleniu.

O kosztach Sąd pierwszej instancji orzekła na podstawie art. 98 kpc i następnych.

Powyższy wyrok w punkcie I dotyczącym daty, od której wnioskodawcy przysługuje prawo do odsetek, zaskarżył organ rentowy, zarzucając mu naruszenie art. 118 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w związku z art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585) i przyznania odsetek od daty poprzedzającej datę zgłoszenia wniosku o świadczenie, jak również okres poprzedzający 30-dniowy termin na wydanie decyzji i wypłatę świadczenia, po wyjaśnieniu ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie I przez przyznanie prawa do odsetek wnioskodawcy za okres od dnia 20 czerwca 2010 r., to jest po upływie 30 dni od daty wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, czyli orzeczenia Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 20 maja 2010 r., do dnia 25 października 2010 r. i oddalenia odwołania w dalszej części.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest zasadna.

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych termin do wydania decyzji w sprawie świadczenia wynosi 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do jej wydania.

Zatem przepis ten nakłada na organ rentowy obowiązek wydania decyzji w terminie 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Inaczej mówiąc, oznacza to, iż chwilą, od której rozpoczyna bieg 30-dniowy termin do wydania decyzji jest rozstrzygnięcie ostatniej kwestii koniecznej dla ustalenia uprawnień wnioskodawcy. Celem tak skonstruowanej regulacji jest zagwarantowanie ubezpieczonemu możliwie szybkiego uzyskania świadczenia bez zbędnego przedłużania postępowania w sprawie o jego nabycie. W przypadku uchybienia powyższemu terminowi, organ rentowy popada w zwłokę ze spełnieniem świadczenia, czego konsekwencją jest obowiązek zapłaty odsetek w ustawowej wysokości. Stosownie bowiem do dyspozycji zawartej przez ustawodawcę w treści normy prawnej wyrażonej w art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jeżeli Zakład Ubezpieczeń Społecznych w terminach przewidzianych w przepisanych określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek ustawowych od tego świadczenia, chyba że opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczeń jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności.

W sprawie bezspornym jest, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za opóźnienie w wypłacie świadczenia rentowego wnioskodawcy, co stanowi podstawę do wypłaty wnioskodawcy odsetek za to opóźnienie.

Natomiast sporna kwestia sprowadzała się do ustalenia daty początkowej powstania prawa do odsetek wnioskodawcy.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu przyjął, że świadczenie rentowe powinno zostać przyznane wnioskodawcy od daty powstania jego niezdolności do pracy, to jest od dnia 18 grudnia 2009 r., wobec czego wnioskodawcy przysługują odsetki właśnie od tej daty.

Sąd Apelacyjny nie podzielił stanowiska Sądu pierwszej instancji, gdyż trafnie podnosi w apelacji organ rentowy, iż Sąd Okręgowy nieprawidłowo wskazał początkową datę terminu, od którego należało liczyć bieg odsetek ustawowych od niewypłaconego w terminie świadczenia rentowego wnioskodawcy.

W świetle poczynionych wyżej rozważań należy stwierdzić, że organ rentowy, zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ma 30 dni od chwili ustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, na przyznanie bądź odmowę prawa do świadczenia i jego wypłatę. W rozpoznawanej sprawie taką okolicznością było badanie wnioskodawcy przez Lekarza Orzecznika i wydanie na jego podstawie w dniu 20 maja 2010 r. orzeczenie. Nie zaś, jak przyjął to Sąd Okręgowy dzień powstania niezdolności do pracy wnioskodawcy, to jest 18 grudnia 2009 r., ponieważ w tym dniu nie zostały jeszcze wyjaśnione żadne okoliczności związane z nabyciem prawa do tego świadczenia.

Jak bowiem wynika z akt sprawy w trakcie toczącego się postępowania sądowego z odwołania wnioskodawcy od decyzji organu rentowego z dnia 2 września 2008 r., odmawiającej mu prawa do renty, wnioskodawca w dniu 31 grudnia 2009 r. złożył wniosek o rentę. Organ rentowy w dniu 8 stycznia 2010 r. zwrócił się do Sądu Okręgowego o wypożyczenie akt rentowych celem rozpoznania nowego wniosku. Po otrzymaniu tych akt organ rentowy skierował wnioskodawcę na badanie przez Lekarza Orzecznika ZUS, który w dniu 20 maja 2010 r., ustalił, że wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy od dnia 18 grudnia 2009 r. W oparciu o to orzeczenie organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do renty, gdyż ustalona data niezdolności do pracy nie powstała w wymaganych okresach, o których mowa w art. 57 ust. 1 pkt. 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ani w ciągu 18 miesięcy od ich ustania.

W tych okolicznościach należy przyjąć, iż termin do wydania decyzji przyznającej wnioskodawcy rentę upłynął w dniu w dniu 19 czerwca 2010 r., to jest po upływie 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji – orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 20 maja 2010 r. Zatem prawo do odsetek z tytułu opóźnienia w wypłacie świadczenia rentowego przysługuje wnioskodawcy od dnia 20 czerwca 2010 r.

Mając powyższe na uwadze, uznając słuszność podniesionych w apelacji argumentów, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu na podstawie art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że prawo do odsetek ustawowych od świadczenia rentowego przyznał K. B. od dnia 20 czerwca 2010 r. do dnia 25 października 2010 r., a dalej idące odwołanie oddalił.